

Aktualitātes valsts finansētu sociālo pakalpojumu saņemšanā

Solvita Zviedre

Sociālo pakalpojumu uzskaites nodaļas vadītāja

solvita.zviedre@siva.gov.lv

Liene Saukuma

Rehabilitācijas pakalpojumu nodaļas vadītāja

liene.saukuma@siva.gov.lv

Labklājības ministrija
Sociālās integrācijas valsts aģentūra

Valsts finansēti sociālie pakalpojumi

Aģentūra veic valsts finansētu sociālo pakalpojumu uzskaiti un koordinēšanu vairākām iedzīvotāju grupām. Pakalpojumu klāstā ietilpst:

- Sociālā rehabilitācija personām ar funkcionēšanas traucējumiem, politiski represētām personām, Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un cietušajiem (**Aģentūra koordinē un sniedz pakalpojumu**)
- Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumus bērniem un personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem
- Sociālā rehabilitācija no apreibinošām vielām un procesiem atkarīgām personām
- Sociālā rehabilitācija cilvēku tirdzniecības upuriem

Sociālā rehabilitācija personām ar funkcionēšanas traucējumiem

Pakalpojumu var saņemt personas darbspējīgā vecumā un pēc darbspējīgā vecuma, ja strādā.

1

Pēctecība

Pakalpojums pēc medicīniskās rehabilitācijas (stacionārā vai dienas stacionārā).

2

Mērķis

Multiprofesionāli sniegts rehabilitācijas pakalpojums sociālās funkcionēšanas spēju (darbspēju) uzlabošanai.

3

Kā saņemt?

Medicīniskās rehabilitācijas laikā speciālisti izvērtē nepieciešamību pēctecībā saņemt sociālo rehabilitāciju darba spēju atjaunošanai un sniedz rekomendāciju izrakstā.

Pieteikšanās sociālajai rehabilitācijai

1 Pieteikšanās termiņš

Divu mēnešu laikā pēc medicīniskās rehabilitācijas pabeigšanas

2 Iesniegšanas veidi

- Klātienē SIVA, pa pastu, vai e-pastu (ar e-parakstu)
- Sociālajā dienestā

3 Dokumenti

- Personas iesniegums
- Medicīniskās rehabilitācijas izraksts (rekomendācija sociālajai rehabilitācijai un norādīti funkcionēšanas traucējumi aktivitāšu un dalības domēnos)
- Funkcionēšanas spēju pašnovērtējuma anketa

Sociālās rehabilitācijas norise

Rehabilitācijas kurss 14 dienas

Ietver izmitināšanu un individuālu rehabilitācijas plānu

Multiprofesionāla komanda novērtē veselības un funkcionēšanas stāvokli un izstrādā individuālu rehabilitācijas plānu (fizioterapija, ergoterapija, mākslas terapija, uztura speciālists, psihologs, sociālais rehabilitētājs u.c.).

Fiziskās aktivitātes

Vingrošana zālē, baseinā, trenažieru zālē, nūjošana, slinga terapija.

Sociālās prasmes

Saskarsme, komunikācija, savu resursu apzināšanās.

Adaptācija

Izglītošana, vides adaptācija, tehniskie palīgīdzekļi.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu apjoms 2025. gadā

3060

Kopējais personu skaits

Personas, kurām 2025. gadā tiks nodrošināta sociālā rehabilitācija no valsts budžeta līdzekļiem

2060

Personas ar funkcionēšanas traucējumiem

kurām pēc subakūtas vai ilgtermiņa medicīniskās rehabilitācijas pēctecībā rekomendēti pakalpojumi

1000

ČAES cietušie un politiski represētie

Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, cietušās personas un politiski represētās personas

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu SIVA regulē MK 03.12.2019. noteikumi Nr.578 "Noteikumi par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu no valsts budžeta līdzekļiem sociālās rehabilitācijas institūcijā". Valsts atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā piešķirtajiem līdzekļiem nodrošina sociālo rehabilitāciju noteiktam personu skaitam.

Aktuālā situācija personām ar funkcionēšanas traucējumiem

Pieprasījuma pieaugums

2024. gada otrajā pusē ievērojami audzis pieprasījums pēc pakalpojumiem personu ar funkcionēšanas traucējumiem grupā, līdz ar uz pakalpojumu saņemšanu ir **izveidojusies rinda**

Pieteikšanās termiņš

Sociālajai rehabilitācijai jāpiesakās divu mēnešu laikā pēc medicīniskās rehabilitācijas pabeigšanas. 2024. gadā pieņemti 56 lēmumi par atteikumu, jo nav ievērots šis termiņš.

1

2

3

Gaidīšanas laiks

Šobrīd uz pakalpojumiem steidzamības kārtībā jāgaida līdz 2-3 mēnešiem, ilgtermiņa rindas kārtībā līdz 7 mēnešiem un vairāk.

Ja medicīniskā rehabilitācija saņemta subakūtā etapā, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu piešķir steidzamības kārtībā. Ja saņemta ilgtermiņa medicīniskā rehabilitācija, tad sociālās rehabilitācijas pakalpojumu piešķir ilgtermiņa rindas kārtībā.

Pavadošās personas nepieciešamība

Kad nepieciešama pavadošā persona

Sociālo rehabilitāciju var saņemt tikai kopā ar pavadošo personu, ja personai ar funkcionēšanas traucējumiem ir atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību vai personai ir ierobežota rīcībspēja, kuras dēļ viņai nepieciešama uzraudzība un aprūpe.

Statistika par lēmumiem

2024. gadā pieņemti 24 lēmumi par pakalpojuma piešķiršanu kopā ar pavadošo personu.

Atteikumu iemesli

Pieņemti 22 lēmumi par atteikumu piešķirt pakalpojumu, kurām nav nodrošināta pavadošās personas klātbūtne pakalpojuma saņemšanas laikā.

Pavadošās personas klātbūtne ir būtisks faktors, lai nodrošinātu kvalitatīvu rehabilitācijas pakalpojumu personām ar smagiem funkcionēšanas traucējumiem. Tāpēc ir svarīgi laikus plānot pavadošās personas pieejamību un risināt ar to saistītos finansiālos jautājumus.

Pakalpojumi politiski represētām personām un ČAES cietušajiem

Politiski represētās personas

Pakalpojumu var saņemt reizi gadā, atkārtoti – ne agrāk kā gadu pēc iepriekšējā pakalpojuma beigām. Iesniedzamie dokumenti - TIKAI iesniegums, bez papildu dokumentācijas.

Šī vienkāršotā procedūra ļauj politiski represētajām personām saņemt pakalpojumu ar minimālu administratīvo slogu, jo datus par statusu SIVA iegūst no PMLP.

ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieki un cietušās personas (līdz 18 gadu vecumam)

Pakalpojumu var saņemt reizi gadā, atkārtoti – ne agrāk kā gadu pēc iepriekšējā pakalpojuma beigām. Papildus iesniegumam jāiesniedz ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībnieka vai cietušās personas apliecības kopija.

Sociālais dienests lēmumus nepieņem!

Dokumentu iesniegšanas kārtība

1

Aģentūrā

Dokumentus var iesniegt klātienē, nosūtīt pa pastu vai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu. Šis ir tiešais ceļš pakalpojuma saņemšanai, kas piemērots personām ar piekļuvi tehnoloģijām un mobilitāti.

2

Sociālajā dienestā

Sociālais dienests palīdz gan dokumentu izvērtēšanā, gan iesniegšanā, īpaši ja tas atrodas tuvāk personas dzīvesvietai, personas mobilitāte ir ierobežota vai persona nelieto mūsdienu tehnoloģijas.

3

Pavadošās personas dokumenti

Ja nepieciešama pavadošā persona, jāpievieno pavadošās personas iesniegums vai cits dokuments, kas apliecina gatavību apmaksāt ar pavadošās personas uzturēšanos Aģentūrā saistītos izdevumus (29,60 eiro dienā)

Dokumentu iesniegšanas process ir veidots tā, lai būtu pieejams dažādām personu grupām, ņemot vērā viņu individuālās vajadzības un iespējas. Sociālo dienestu loma joprojām ir nozīmīga, nodrošinot atbalstu personām, kurām ir grūtības patstāvīgi iesniegt dokumentus.

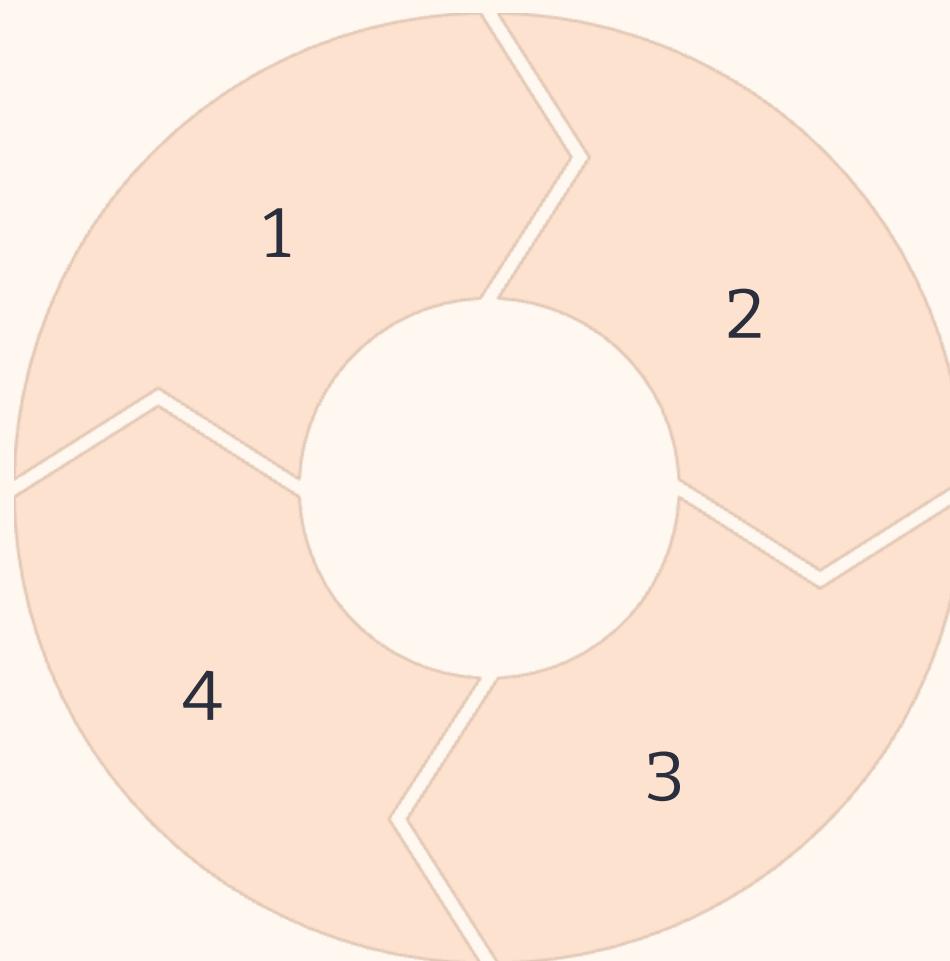
Sociālo dienestu loma pakalpojumu saņemšanā

Tuvums dzīvesvietai

Sociālais dienests bieži atrodas tuvāk personas dzīvesvietai, atvieglojot piekļuvi pakalpojumiem.

Pavadošās personas jautājumu risināšana

Palīdzība izvērtēt personas gatavību apmaksāt pavadošās personas uzturēšanos.

Atbalsts ierobežotas mobilitātes gadījumā

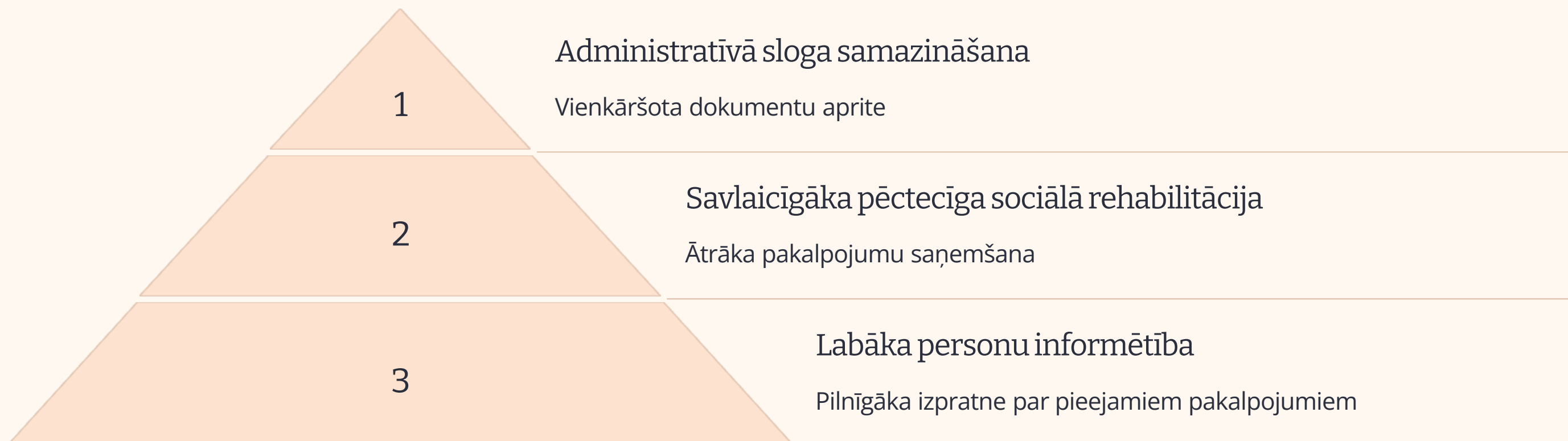
Sociālais dienests sniedz būtisku atbalstu personām ar ierobežotu mobilitāti.

Palīdzība tehnoloģiju lietošanā

Atbalsts personām, kuras nelieto mūsdienu tehnoloģijas (internets, elektroniskais paraksts).

Sociālo dienestu loma joprojām nav mazinājusies, jo tie nodrošina būtisku atbalstu personām, kurām ir grūtības patstāvīgi pieteikties pakalpojumiem. Sociālie dienesti palīdz samazināt administratīvo slogu un uzlabot personu informētību par pieejamajiem pakalpojumiem.

Ieguvumi no efektīvas sadarbības

Efektīva sadarbība starp Aģentūru, sociālajiem dienestiem un pakalpojumu saņēmējiem nodrošina labāku personu informētību par pieejamajiem pakalpojumiem un to saņemšanas nosacījumiem. Tas veicina savlaicīgāku pēctecīgas sociālās rehabilitācijas saņemšanu personām ar funkcionēšanas traucējumiem.

Vienlaikus tiek samazināts administratīvais slogs gan pakalpojumu sniedzējiem, gan saņēmējiem, padarot visu procesu efektīvāku un pieejamāku.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšana

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu regulē MK 02.04.2019. noteikumi Nr.138 "Noteikumi par sociālo pakalpojumu saņemšanu" un Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

2025.gadā valsts finansē 4276 vietas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumam institūcijās. Jaunu klientu ievietošanai no rindas ir atvērtas praktiski visas institūcijas, nodrošinot pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā.

Valsts sociālās aprūpes centri

1 VSAC "Rīga"

6 filiāles: "Jugla" (neredzīgām personām), "Pļavnieki", "Rīga", "Teika" (bērniem), "Kalnciems" un "Ezerkrasti".

2 VSAC "Latgale"

5 filiāles: "Mēmele", "Krastiņi", "Kalupe", "Kalkūni" un "Litene".

3 VSAC "Zemgale"

8 filiāles: "Ķīši", "Iecava", "Ziedkalne", "Jelgava", "Lielbērze", "Rūja", "Ropaži" un "Valka".

4 VSAC "Kurzeme"

6 filiāles: "Aizvīķi", "Dundaga", "Ilģi", "Veģi", "Liepāja" (bērniem) un "Gudenieki" (uz laiku apturēta jaunu klientu uzņemšana).

Valsts sociālās aprūpes centros kopumā valsts finansē 3440 vietas, nodrošinot pakalpojumus visā Latvijas teritorijā.

Līgumorganizācijas un slimnīcu sociālās aprūpes nodaļas

Līgumorganizācijas

Valsts finansē **485 vietas** šādās organizācijās:

- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Atsaucība"
- Latvijas Sarkanais Krusts - Sociālās aprūpes centrs "Stūrīši"
- SIA "Veselības centrs "Ilūkste"" un tās struktūrvienība - Sociālās aprūpes nodaļa "Subate"
- Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"

Slimnīcu sociālās aprūpes nodaļas

Valsts finansē 351 vietu šādās iestādēs:

- VSIA "Nacionālais psihiskās veselības centrs", Ilgstošas sociālās aprūpes centrs "Vecpiebalga"
- VSIA "Slimnīca "Ģintermuiža"", Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa
- VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca", Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija

Rinda uz pakalpojumu saņemšanu

1

01.01.2025

Rindā gaidīja 526 personas:

- 499 personas ar smagiem GRT (vidējais gaidīšanas laiks vīriešiem - 15 mēneši, sievietēm - 9 mēneši)
- 25 neredzīgas personas (vidējais gaidīšanas laiks 3-5 mēneši)

2

01.03.2025

Rindā gaidīja 462 personas:

- 440 personas ar smagiem GRT (vidējais gaidīšanas laiks vīriešiem - 13 mēneši, sievietēm - 8 mēneši)
- 22 neredzīgas personas (vidējais gaidīšanas laiks 3-5 mēneši)

3

Pozitīva tendence

Divu mēnešu laikā rindā gaidošo personu skaits samazinājās par 64 personām, kas liecina par pakalpojumu pieejamības uzlabošanos.

Grozījumi likumā- rindas virzības nodrošināšana

1

Likuma grozījumi

Ar 2025.gada 21.janvāri stājas spēkā grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (15.¹ panta 4.punkta 10.daļa)

2

Izslēgšana no rindas

Aģentūrai ir tiesības izslēgt personu no rindas, ja tā 2 reizes ir noraidījusi pakalpojumu saņemšanu

3

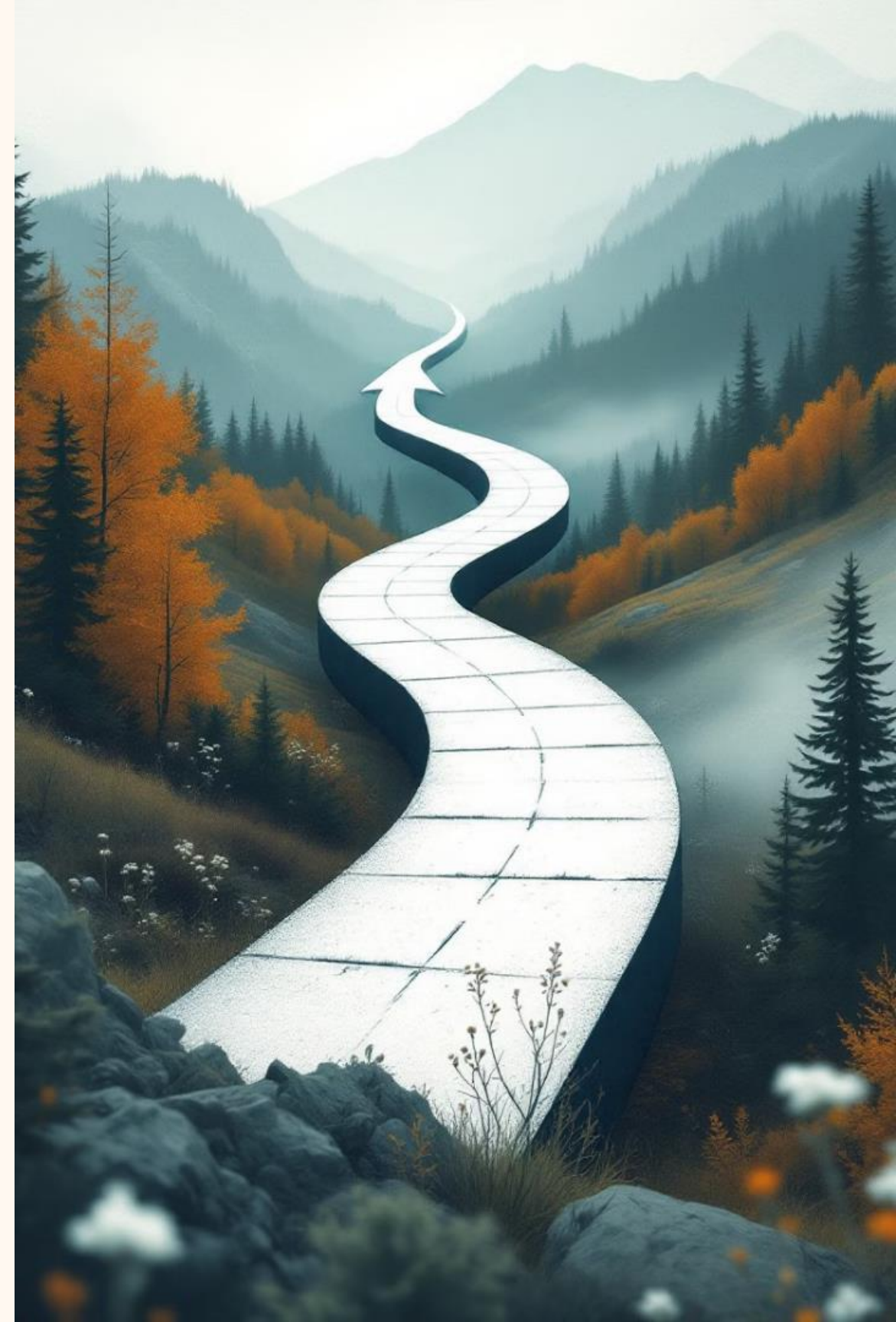
Mērķis

Nodrošināt pakalpojumu saņēmēju rindas virzību un ātrāku pieejamību pakalpojumiem

4

Ietekme

Attiecināms uz personām, kuras nelīdzdarbojas un nevēlas saņemt pakalpojumus, bet arī neiesniedz iesniegumu par atteikšanos.

Sociālo dienestu loma pakalpojumu pieejamībā

1

Izvērtēšana

SD izvērtē personai piemērotāko sociālā pakalpojuma veidu un personas atbilstību valsts finansētajam pakalpojumam, veicot aprūpes līmeņa izvērtēšanu un pārbaudot datus par piešķirto invaliditātes grupu.

2

Dokumentu pārbaude

Veic medicīnisko dokumentu (ģimenes ārsta izziņas, psihiatra atzinuma) izvērtēšanu, pārbauda dokumentu izdošanas laiku un juridisko spēku (*paraksts, paraksta atšifrējums, datums, elektroniski iesniegto dok. kopiju apliecinājumi*)

SD pieņem lēmumu par pakalpojumu nepieciešamību

3

Rīcībspēja

Personām ar ierobežotu rīcībspēju – aizgādņa iesniegums un aizgādnību apliecinoši dokumenti

4

Atkārtota izvērtēšana

SD iesaistās rindā esošo personu atkārtotā izvērtēšanā, precizējot klienta vēlmes attiecībā uz vēlamo pakalpojumu saņemšanas vietu un pārliecinoties, vai pakalpojumi joprojām ir nepieciešami.

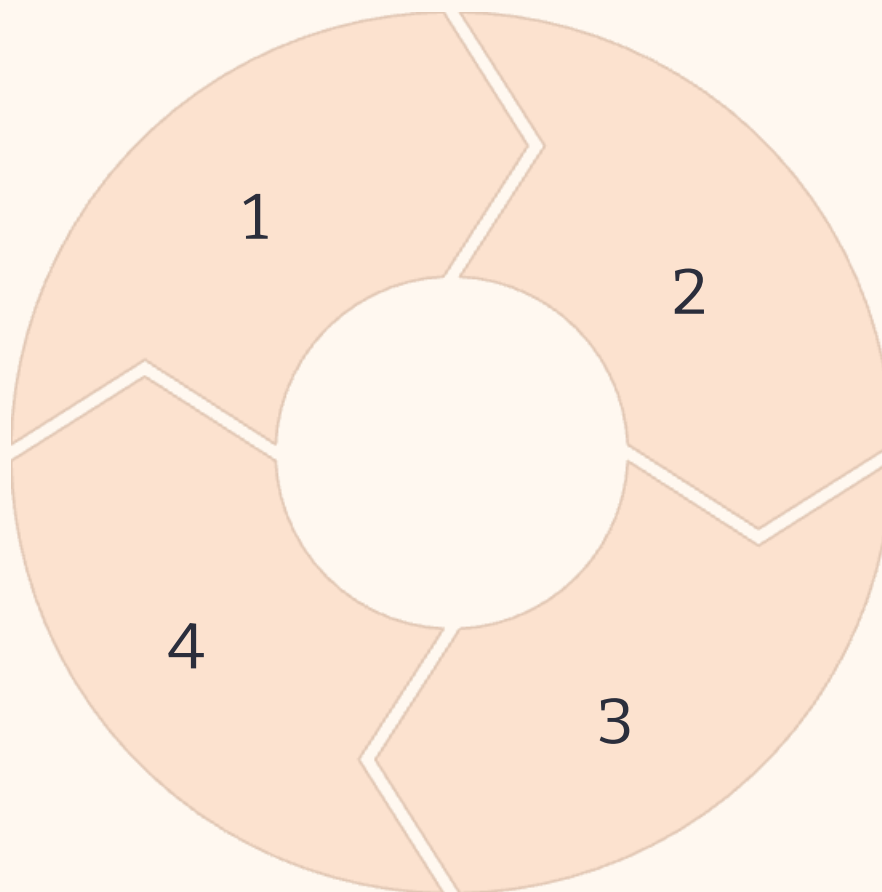
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi atkarīgiem bērniem

Regulējums

MK 11.08.2020. noteikumi Nr.509 "Kārtība, kādā no apreibinošām vielām un procesiem atkarīgās personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus"

Pieejamība

Pakalpojumi pieejami 9 filiālēs: Rīgā, Jelgavā, Tukumā, Ventspilī, Liepājā, Siguldā, Valmierā, Rēzeknē un Daugavpilī

Pakalpojumu saņēmēji

2024.gadā valsts finansētus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus līdz 180 dienām saņēma 289 bērni un pusaudži

Pakalpojumu sniedzējs

SIA „Bērnu un pusaudžu resursu centrs»
2025.gadā sniedz 2 veidu rehabilitācijas pakalpojumus, tostarp izmantojot dialektiski biheiviorālās terapijas metodi

No visiem pakalpojumu saņēmējiem 277 bija bērni, par kuriem ir pamatotas aizdomas, ka varētu izveidoties atkarība no apreibinošajām vielām vai procesiem, kas norāda uz preventīvo pasākumu nozīmīgumu.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi cilvēku tirdzniecības upuriem

Regulējums

MK 16.07.2019. noteikumi Nr.344
"Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri"

Statistika

2024.gadā pakalpojumus saņēma 46 personas:
34- pakalpojumus līdz 180 dienām
8- papildus 5 konsultācijas
4- atbalsts 150 h kriminālprocesa laikā

Pakalpojumu sniedzēji

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"", Lāčplēša iela 75-1B, Rīga

Biedrība "Centrs MARTA", Matīsa iela 49A-11, Rīga

Cilvēku tirdzniecības upuri var vērsties tieši pie pakalpojumu sniedzējiem, lai saņemtu nepieciešamo atbalstu un rehabilitāciju. Šie specializētie pakalpojumi ir būtiska daļa no valsts sociālās aizsardzības sistēmas.

Kontaktinformācija

- Tālruni: +371 26543857 par sociālo rehabilitāciju
+371 26595008 par ilgstošo sociālo aprūpi
- E-pasts: pasts@siva.gov.lv
- Adrese: Jūrmala, Dubultu pr. 71

Par sociālo rehabilitāciju personām
ar funkcionēšanas traucējumiem

Paldies!